

ספרי' — אוצר החסידים — יובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים וחמשה

היכל
שלישי

מאמר מי יתנר כאח לוי

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים לבריאה

MI YITENCHO KE' OCH LI

Copyright © 2019

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

ב"ה.

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' וילך, וא"ו תשרי הבעל"ט, יום הסתלקות החמישים וחמש של הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה, אם כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הננו מוציאים לאור מאמר ד"ה „מי יתנך כאח לי” מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתב-יד מעתיק מספר 2*.

לתועלת הלומדים והמעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וצייונים, ובראש הקונטרס – פאקסימיליא.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים”

ערב ש"ק וילך, ה' תשרי ה'תש"פ
ברוקלין, נ.י.

(* תכריך כת"י זה, נתקבל לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד ע"י הרה"ח ר' ארי'ה קאלטמאנן, לע"נ אביו ר' יוסף בנימין בן ר' מנשה הי"ד.

מלי יתנך² כאח לי יונק שדי אמי אמצאך כו', כנ"י אומרת כן, אמצאך בחוץ אפי' בגלותא, בחי' אשקך בחי' נשיקין³ התדבקות רוחא ברוחא. ולהבין זה הדבר, הנה כתיב רנ"י עקרה לא ילדה, שבזמן הגלות נק' כנ"י עקרה, שאין לה בחי' לידה, ולעתיד כתיב אם⁵ הבנים שמחה, שיהי' לה בחי' לידה, אם הבנים. דהנה בינה נק' אם כמ"ש כ"י אם לבינה תקרא, ובנים נק' אהו"ר הנולדים מהתבוננות, ובגלותא נק' כנ"י עקרה שאינה מולידה בהתגלות.

דהנה כתיב שמע⁶ ישראל כו', שמע לשו"י התבוננות, ה' אלקינו, התבוננות הוא להבינ¹⁰ דבר מתוך דבר. דהנה כל ההשתלשלות נראה בדרך עו"ע, התלבשות עולמות, בחי' ממכ"ע, כמו למשל שכל שנתלבש במחשבה ונשתנה השכל, וכן מחשבה בדיבור כו'. ויש בזה התפעלות שנתפעל השכל ונשתנה, אבל באמת כתיב אניי הוי' לא שניתי, שקמי' אין שינוי כלל כו', והוא מפני שהוא בדרך אור ומאור, את¹² המאור הגדול, וכמו באור וזיו מן המאור המאיר בעולם, אם יתנו מסך בפניו וישתנה האור אין שינוי במאור כלל, כך קמי' עצמותו ומהותו אין שינוי והתפעלות כלל, שהם השתלשלות כל העולמות שהם רק בחי' אור וזיו בלבד, ואינ¹³ שינוי כלל בין קודם שנברא העולם לאח"כ כו' כמ"ש אני הוי' לא שניתי, והשתלשלות כל העולמות הם רק בחי' שם בלבד, בחי' מלכות,

דף קג, סע"ב. ובמק"מ שם]. וראה מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א' תקו: ואמרו רז"ל שבזמן הגלות נקרא כנסת ישראל בשם עקרה. (5) אם הבנים שמחה: תהלים קיג, ט. (6) בינה נק' אם: ראה זח"א ריט, א. זח"ב פד, א. פה, ב. פרדס שכי"ג (שער ערכי הכינויים) מערכת אם הבנים. לקו"ת דרושים לשמע"צ פח, ד. ועוד.

(7) כי אם לבינה תקרא: משלי ב, ג. ראה אה"ת משלי כרך א ע' תקמו. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"ג ס"ע תתקסח ואילך.

(8) שמע ישראל: ואתחננו, ד.

(9) לשון התבוננות: ראה זח"ג קלח, ב. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תשלו. וש"נ.

(10) להבין דבר מתוך דבר: ראה חגיגה יד, א. תניא פ"ג. אגה"ק סט"ו (ככד, רע"א). תוי"א בראשית א, א. הוספות לתוי"א קיג, ג. לקו"ת ואתחננו, ג. סה"מ תרכ"ט ע' רטז.

(11) אני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.

(12) את המאור הגדול: בראשית א, טז.

(13) ואין שינוי כלל בין קודם שנברא העולם: ראה נוסח תפלת השחר. של"ה תולדות אדם ג, ב. מאמרי אדה"ז על מארז"ל ע' שלו.

(1) מי יתנך כאח לי: מאמר זה נדפס מכת"י מס' 2 (כט, ב) (והוא כנראה מתקופת מאמרי ליאזנא). מאמרים נוספים מכ"ק אדמו"ר הזקן על פסוק מי יתנך – ראה: מאמרים הקצרים ע' רפד (מאמר מתקופת ליאזנא). סה"מ תקס"ה ח"א ע' תפו (ומקבילו בלקו"ת שה"ש מד, ב). סה"מ תקע"א ע' עז, פד, צו, קז (ומקבילו בתוי"א תרומה עט, ג). מאמרי אדה"ז על כתובים ח"ב ע' רנא.

הגהות על מאמרי אדה"ז, נדפסו באוה"ת שה"ש (כרך ב) ע' תרלד-תרנ. (הגהות על נוסח הלקו"ת – הנחת מהר"ל אחיו של כ"ק אדמו"ר הזקן). שם ע' תערד-תרפח (הגהות על נוסח תקס"ה – הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי). ובד"ה מי יתנך שבת שובה תקצ"ד – נדפס בקונטרס קה"ת תשע"ח (וראה שם בהמ"מ).

(2) מי יתנך: שה"ש ח, א.

(3) נשיקין התדבקות רוחא ברוחא: ראה זח"א מא, רע"ב ואילך. קפד א. זח"ב ככד, ב. רנד, רע"א, רנו, ב. תניא פמ"ה (סד, ב). פמ"ו (סה) א ואילך). פמ"ט (ע, א). אגה"ת פ"ט (צח, ב) ובכ"מ. וראה לקו"ש חל"ט ע' 99 בערה 33.

(4) רני עקרה לא ילדה: ישע"י נד, א. וראה לקו"ת דרושים לשמע"ע פח, ג: [וע' בוהר משפטים

מלכותך¹⁴ מכ"ע כו', כמו למשל בחי' מלוכה¹⁵ שהוא רק מה ששמו נק' על העם ואינ¹⁶ נוגע לעצמותו כלל. וזהו ישתבח¹⁷ שמך לעד מלכינו, וז"ש ברוך¹⁸ שכמל"ו, שהשתלשלות כל עולמים, מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, גשמי' ורוחני', הכל הוא רק מלכותו כו', שהוא רק אור וזיו בלבד, אבל לגבי עצמותו ומהותו אין שום שינוי כלל ואין תופס מקום כלל, וכמ"ש המלך¹⁹ המרומם לבדו מאז והמתנשא מימות עולם, שהוא מנושא מהם.

וע"י שיאריך בהתבוננות יגיע לבחי' ואהבת, שיהי' כל חפצו רק לעצמותו ומהותו, כמ"ש מי²⁰ לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, שלא²¹ ירצה לא ג"ע העליון ולא ג"ע התחתון, וזהו מי לי בשמים כו', כי בשמים²² וארץ הם ג"ע העליון וג"ע התחתון, כי ג"ע הוא רק זיו השכינה, רק הארה וזיו בעלמא, כמשארז"ל צדיקים²³ יושבין ונהנים מזיו השכינה, ביו"ד²⁴ נברא העוה"ב, ביו"ד²⁵ הוא בחי' צמצום, שצריך לצמצם הארה זו שיוכלו לקבל, ואפי' שיש ריבוי התענוגים בג"ע, כמשארז"ל מוטב²⁶ דלידייני' כו', שכדאי כל יסורי גיהנם ולבא לעלמא דאתי, מ"מ הוא רק זיו, לכן לא יהי' חפצו רק לעצמותו כו'. ומה שנק' א"ס, הוא שמאיר בבחי' א"ס בריבוי השתלשלות בעש"ן, כמ"ש והר²⁷ סיני עש"ן כולו כו', עש"ן²⁸ הוא עולם שנה נפש, הוא מפני שירד²⁹ עליו ה', בחי' הוי', וכתוב כי³⁰ עמך מקור חיים, שאפי' מקור חיים הוא עמך. וזהו ואהבת³¹ את הוי' אלקיך, ואהבת³² לשון

23 צדיקים יושבין ונהנים מזיו השכינה : ברכות יז, א.
24 ביו"ד נברא העוה"ב: מנחות כט, ב. ב"ר יב, י.
25 ביו"ד הוא בחי' צמצום: ראה אגה"ת פ"ד. סה"מ תרל"ח ע' קו. וש"נ.
26 מוטב דלידייני': חגיגה טו, ב.
27 והר סיני עש"ן כולו: יתרו יט, יח.
28 עש"ן הוא עולם שנה נפש: ראה הקדמת הראב"ד לס' יצירה (קרויב לתחילתו). פרדס שער הנתיבות פ"ה (נתיב כג). שיעור קומה (להרמ"ק) מערכת אדם סט"ו. אוה"ת יתרו ע' תתטו. תתכג.
29 שירד עליו ה': ע"פ יתרו יט, כ.
30 כי עמך מקור חיים: תהלים לו, י.
31 ואהבת את הוי' אלקיך: ואתחנן ו, ה.
32 ואהבת לשון אבה ורצון: ראה ס' שרש ישע הובא בספר החקירה להצ"צ מערכת אהב (צד, א). תו"א לב, ג. לקו"ת נשא כו, ב. בלק עא, ב. מסעי פח, ד. ואתחנן ט, ב. שה"ש יז, א. מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' קצט.

14 מלכותך מכ"ע: תהלים קמה, יג.
15 מלוכה . . . רק מה ששמו נק' על העם: פיוט „אדון עולם": מלך שמו נקרא.
16 ואין נוגע לעצמותו כלל: ראה גם לקו"ת אמור לה, ב. שה"ש מ, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"א ע' יב. סה"מ תרצ"ט ע' 141. ועוד.
17 ישתבח שמך לעד מלכינו: ברכת ישתבח.
18 ברוך שכמל"ו: פסחים נו, א.
19 המלך המרומם לבדו: ע"פ ברכת יוצר דשבת.
20 מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ : תהלים עג, כה.
21 שלא ירצה לא ג"ע העליון ולא ג"ע התחתון: ראה שרש מצות התפלה פ"מ (דרך מצותיך קלח, סע"א). מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' תקע. וש"נ. סה"מ תרכ"ז ע' קמה.
22 שמים וארץ הם ג"ע העליון וג"ע התחתון: ראה גם תו"א תולדות יז, ד. תצוה פא, ב. לקו"ת במדבר טו, ב. חוקת סג, ג. סה"מ תר"ם ח"ב ע' תרכח ובהנסמן שם.

מי יתנך כאח לי

ז

אבה ורצון, שיהי' רצונו רק לה'. אבל עכשיו בגלות כנסת ישראל מקור נשמות ישראל הוא בחי' עקרה לא ילדה, היינו אף שמתבונן ומעמיק בהתבוננות, עכ"ז אין בו לידה, שאינו מתפעל באהוי"ר.

ועצה היעוצה לזה הוא מה שארז"ל בני³³ חיי ומוזני לאו בזכותא תלי' מילתא אלא במזלא תלי' מילתא, מזלי' הוא בחי' י"ג³⁴ תיקוני דיקנא, י"ג מדה"ר, ויש מזל³⁵ נוצר ומזל נקה, ונק' מזל עליון ומזל תחתון כו', שבחי' בני תלויים במזלות היינו בחי' י"ג מדה"ר שמהם בא בחי' לידה.

וזהו שתיקנו לפני ק"ש שתיים³⁶ לפניה, שבשתי הברכות יש בחי' רחמים רבים, שבברכה ראשונה נאמר אלקי³⁷ עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו, שהוא לעורר רחמים רבים מבחי' מזלות הנ"ל, וכן בברכה שני', נאמר אבינו³⁸ אב הרחמן המרחם כו', ויש כפול לשון, אב הרחמן המרחם, משני מיני רחמנות. הא'³⁹ הוא על ניצוץ אלקות שבנפשו שהוא חלק⁴⁰ אלוה וכל רצונו וחפצו הוא להיכלל ולהיבטל באלקות, וירד פלאים בחשכות הגוף המסתיר עליו בעניני עוה"ז אפי' בדברים המותרים, וכ"ז אשר כל אחד יודע בנפשו. והשני' הוא רחמנות על שם הוי', פי' לעורר רחמים על השפעות שם הוי' שנשתלשל וירד בריבוי צמצומים, יו"ד הוא צמצום, ה' התפשטות אורך ורוחב, ו' המשכה כו', וכמ"ש ישוב⁴² אל הוי' וירחמהו, פי' וירחמהו לשם הוי', שנשתלשל בריבוי צמצומים והעלמות ורוצה להיגלות ואין אנו מניחין כו', לזה יתמרמר בנפשו. ובאתעדל"ת כו' מעורר רחמים רבים ממקור הרחמים שלמעלה משם הוי' ב"ה, היינו ממזלות, מזל נוצר⁴³ אותיות צינור על נפשו, שעייז יכול להיות אח"כ בק"ש בחי' לידה ע"י ריבוי ההתבוננות, כמשל טיפת⁴⁴ האב בבטן הנוק' ע"י שהי' ט' חדשים נגמר הוולד, כך ע"י ריבוי

37) אלקי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו: ברכת יוצר.

38) אבינו אב הרחמן המרחם כו': נוסח ברכת אהבת עולם דק"ש.

39) הא' הוא על ניצוץ אלקות שבנפשו: ראה תניא קונטרס אחרון (קסא, ב).

40) חלק אלוה: ראה תניא פ"ב.

41) והשני הוא רחמנות על שם הוי': ראה תניא פמ"ה. אגה"ת פ"ז. פ"ח.

42) ישוב אל הוי' וירחמיהו: ישעי' נה, ז.

43) נוצר אותיות צינור: ראה אגרות קודש מכ"ק אדמו"ר זי"ע ח"ב ע' קיט ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' רמג. וש"נ. ח"ב ע' תשעט. וש"נ.

44) טיפת האב בבטן .. ט' חדשים: ראה תניא פ"ב.

33) בני חיי ומוזני לאו בזכותא תלי' מילתא: ראה מועד קטן כת, א. זח"א מג, סע"ב. קפא, רע"א. זח"ב רטז, ב. רצב, א. וראה תו"א תולדות כא, א"ב.

34) י"ג תיקוני דיקנא י"ג מדה"ר: ראה זח"ג קלא, א (ספרא דצניעותא פ"ח). זח"ב קעז, א. ע"ח ש"יג (שער א"א) פ"ט. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' רפט. ח"ב ע' תקפד.

35) מזל נוצר ומזל נקה: ראה תשא לד, ז. וראה ע"ח שער הכללים פ"ה. מאמרי אדהאמ"צ דברים (ח"ג) ע' תתצג.

36) שתיים לפניה: ראה שר"ע אדה"ז חאו"ח סנ"א סעי' א"ב. מאמרי אדה"ז אתהלך לאזניא ריש ע' קפח. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' תקלה.

העמקות הדעת כו'. אך הכל ע"י רחמנות מתחילה ובלא רחמנות הוא בחי' עקרה, וזהו בני לאו בזכותא אלא במזלי' תלין כו', היינו מזל נוצר ונקה הנ"ל.

וזקן שאומרת כנסת ישראל בגלותא מי יתנך כאח לי כו', אחים⁴⁵ הוא מן האב, וילפינן אחווה מבני יעקב כו', שסתם אחים הוא מן האב, שמקבלים הרחמנות מן האב כמ"ש כרחם⁴⁶ אב כו', שעיקר הרחמנות הוא מהאב, חכ' כו'.

יונק שדי אמו, אמו הוא תושבע"פ, שלפעמים אף שנתפעל בתפילה אבל אחר התפילה נסתלק ונפסק ונשכח, לכן שיהי' גידול הוולד וקיומו הוא ע"י יונק שדי אמו, כמו למשל גידול הוולד וקיומו הוא ע"י החלב שיונק מן האם אבל בלא יניקה ימות, כמ"כ שיהי' קיום לאהוי"ר הוא יונק שדי אמו היינו תושבע"פ, כי תושב"כ⁴⁷ הוא אב ותושבע"פ היא אם, כמארז"ל ע"פ⁴⁸ שמע בני מוסר אביך זו תושב"כ ואל תטוש תורת אמך זו תושבע"פ. וכמו למשל גשמי שמטיפה א' של האב נעשה בבטן האם וולד שלם ברמ"ח איברים כו', כך מתיבה א' מתשב"כ נעשה מסכת שלימה בתושבע"פ כמו מס' סוכה, וכן מאות א' נעשה בתושבע"פ באורך ורוחב, כמו או"י לרבות. וע"י תושבע"פ שלומד אחר התפילה הוא קיום לאהוי"ר כל היום, כמשארז"ל כל⁵⁰ השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן

בתורה שבעל פה דייקא, ובה הן כלולות ונגדלות ממש, משא"כ בתורה שבכתב הן נרמזות ברמז בעלמא ביתור אות או תיבה, ומזה נעשה מסכת שלימה בתורה שבעל פה בביאור כל פרטי ההלכות ודקדוקיהן, והרי התורה שבעל פה היא בחי' א, שבה הן כלולות כל ההלכות, ויונקים ממנה בקירוב מקום ממש. משא"כ התורה שבכתב היא בחי' אב, שממשיך בבחי' ריחוק ברמז כו', לפי שהיא בחי' חכמה, דאורייתא מחכמה נפקת. וראה ס' השיחות ה'תשנ"ב ח"ב ע' 477 ובהנסמן שם.

48) ע"פ שמע בני מוסר אביך זו תושב"כ : משלי א, ח. וראה זח"ב פה, א: מוסר אביך דא היא חכמה, תורת אמך דא היא בינה. שם רעו, ב: כבד את אביך דא תושב"כ, ואת אמך דא תושבע"פ. וראה מדרש משלי עה"פ. וראה עוד לקו"ת שמע"צ פה, ב (ובהמ"מ בסוף הספר שם).
49) או לרבות: ראה כתובות לג, ב. קידושין מג, א. ב"ק נג, ב. עז, ב. ב"מ צד, ב. ב"ב ט, א. ובכ"מ.

50) כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו : מגילה כח, סע"ב. נדה עג, סע"א.

45) אחים הוא מן האב . . וילפינן אחווה מבני יעקב: ראה ב"ב קח, א. קי, ב: והאחים מן האב נוחלין ומנחילין וכו', מנלן, אמר רבה אתיא אחוה אחוה [ופרשי': כתיב הכא ונתתם את נחלתו לאחיו, וכתיב התם (בראשית מב, יג) שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד וגו', בני איש מיותר הוא, לדרוש דסתם אחין אינן אלא מן האב] מבני יעקב, ומה להלן מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם.
46) כרחם אב: תהלים קג, יג. פירוש המלות לאדהאמ"צ ס"י קיא.

47) תושב"כ הוא אב ותושבע"פ היא אם : ראה ג"כ אגה"ק סכ"ט. לקו"ת דרושים לשמע"צ פה, ב: תורה שבכתב היא בחי' אב שהיא על דרך משל כמו האב אל הבן, שהגם שמוח הבן נמשך ממוח האב עצמו, על כל זה הרי עיקר גידולו ע"י שהייתו תשעה חדשים בעיבור בבטן אם ויניקתו מחלב האם, והרי גידול הבן הוא בהתכללות והתאחדות האם עמו ממש, והאב אינו אלא שרש ומקור להתהוותו, וכל גדילתו הוא בריחוק מקום מן האב. וכך התורה שבכתב היא שרש ומקור לכל ההלכות שבתורה שבעל פה. ומ"מ כל עיקר ההלכות מבוארות יפה

עוה"ב, הלכות משניות תושבע"פ, מובטח לו שהוא בן עוה"ב, פי' עוה"ב⁵¹ הוא בינה⁵² שנק' עוה"ב עלמא דאתי, ובן⁵³ עוה"ב פי' שמקבל ממנה, כמו בן שיונק מאמו. וזהו שנאמר הליכות⁵⁴ עולם לו, א"ת הליכות אלא הלכות, שמוליך השפע מלמעלה למטה, תר"ך⁵⁵ עמודי אור, תר"ג מצות וז' דרבנן, שנתלבשה בדברים גשמים, תרומות כו'. וכל⁵⁶ הקורא בתורה כו' הקב"ה קורא ושונה כנגדו. ולהבין פי' מהו קורא ושונה כנגדו, וכי אין יכול בעצמו ללמוד, אבל הענין, דהנה נובלות⁵⁷ חכ' שלמעלה תורה, שהוא בחי' נובלות, וכתוב ותמלא⁵⁸ כדה ותעל, שכ"ד ספרים דאורייתא הם רק בחי' כ"ד א' מן הים, ולהיות המשכות בתורה הוא ע"י אתעדל"ת שקורא בתורה הקב"ה קורא ושונה כנגדו, רק באופן שלא יהי' בחי' נפרד ויש, שהוא לומד רק כמ"ש תען⁵⁹ לשוני אמרתך, שהוא כמו שעונה מה שאומרים, וכמ"ש ואשים⁶⁰ דברי בפיך דברי.

אמצאך⁶¹ בחוץ הוא מי שאינו בעל תורה, שאינו יכול ללמוד והוא עוסק במו"מ, עכ"ז בגמ"ח וצדקה שעושה הוא בחי' נשיקין, התדבקות רוחא ברוחא, וזהו אמצאך בחוץ בשווקים, היינו בעניני מו"מ, עכ"ז אשקר, הוא בחי' נשיקין, כי יש יחוד פנימי ויחוד חיצוני, יחוד פנימי הוא אתדבקות חב"ד בחג"ת, הוא ע"י תורה, אבל יחוד חיצוני הוא בחי' נשיקין, שהוא מהבל הלב, התדבקות רוחא ברוחא, שיוצא מהבל הלב. וזהו ע"י גמ"ח וצדקה, מצות מעשיות שעושה אחר התפילה. ואפי' מי שהוא בע"ת צריך לזה, כמארז"ל כל⁶² האומר אין לי אלא תורה אפי' תורה אין לו, אלא שצריך לעשות גמ"ח, והוא בחי' חסד⁶³ דרועא ימינא, וזהו

58 ותמלא כדה . . שכ"ד ספרים דאורייתא: חיי שרה כו, טז. ראה תקו"ז בהקדמה (יד, א). תכ"א (מו, ב). תר"א תולדות יח, ד. מקץ לח, ד. תצוה פב, ד. לקו"ת עקב יז, א. ברכה צח, ד. שה"ש לז, ג. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' קל-קלא. תקס"ה ח"ב ע' תשס. תתקכא. תקס"ט ע' ב.ה. כז.כח. לח-לט.

59 תען לשוני אמרתך: תהלים קיט, קעב. 60 ואשים דברי בפיך: ישעי' נא, טז.

61 אמצאך בחוץ . . עוסק במו"מ: ראה תר"א תרומה פ, ב ואילך: אמצאך בחוץ שגם בעלי העסקים ימצאוהו בחוץ כיון שע"י עסקיהם מתעלים הנצוצות . . ואדרבה . . הבעל עסק . . מעורר וממשיך ממקום גבוה מאוד . . ע"י אתכפיא ובטול היש לאין . . וזהו ענין שזולתו קודם לישכר.

62 כל האומר אין לי אלא תורה: יבמות קט, ב.

63 חסד דרועא ימינא: ראה תקו"ז בהקדמה (יז, א).

51 עוה"ב הוא בינה: ראה פרדס שער ערכי הכינויים מערכת עולם.

52 בינה . . עלמא דאתי: ראה זח"ב כז, ב. קטו, ג. זח"ג רעח, א. ועוד. וראה ע"ח שמ"ג (שער ציור העולמות) ספ"ג.

53 ובן עוה"ב פי' שמקבל ממנה: לקו"ת שה"ש כט, ד. ועוד.

54 הליכות עולם לו א"ת הליכות אלא הלכות: חבקות ג, ו.

55 תר"ך עמודי אור, תר"ג מצות: ראה תורת העולה להרמ"א ח"ג פל"ח (לב, א). של"ה יתרו שטז, א. מאו"א מע' תר"ך סנ"ו. ובהמ"מ במאמרי אדה"ז פרשיות התורה ח"א לע' שלח.

56 וכל הקורא בתורה כו' הקב"ה קורא ושונה כנגדו: ראה תדבאר רפ"ח. יל"ש איכה רמז תתרלד.

57 נובלות חכ' שלמעלה תורה: ב"ר פי"ז, ה. פמ"ד, יז. וראה מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א"רכ ואילך. וש"נ.

מי יתנך כאח לי

ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתוך, שהוא בחי' חסד הנ"ל, וע"י נעשה בחי' נשיקין, אשקר, התדבקות כו'. וזהו שמח"4 זבולון בצאתך ויששכר באוהליך. והכל הוא ע"י רחמנות תחילה, לעורר רח"ר ממקור הרחמים ובלא זה אינו כלום.

אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני, הוא להיות ואשים דברי בפיך, שהוא תלמדני [לשון מפעל], שאתה מלמד אותי, כמ"ש תען לשוני אמרתך, אני"5 המשנה המדברת בפיך.

אשקך 66 מיין הרקח, עיקר הגילוי למטה הוא ע"י היין כמ"ש יי"7 המשמח אלקים ואנשים, ואמרז"ל אם"8 אנשים הוא משמח אלקים במה משמח, שאין אומרים שירה אלא על היין"9, שיר הלויים על הקרבנות, שיהי' התגלות בחי' שמחה למטה, נכנס"10 יין יצא סוד, ועכשיו"11 שאין קרבנות הוא ע"י פסוד"12 הם בחי' יין.

וזהו אשקר מיין הרקח מעסיס"12 הרימונים, דהנה יש פושעי"13 ישראל שאין להם תורה וגם המצות שעושין הם בלא כוונה כלל, אך אעפ"כ הם מלאים מצוות כרימון כמארז"ל ואע"פ שהם בלא כוונה נעשה היחוד ע"י, וזהו תענוג מה"4, וזהו מעסיס הרימונים שע"י נעשה ג"כ עסיס.

והנה עיקר קיבול שכר הוא לעתיד, היום"5 לעשותם ולמחר"6 לקבל שכרם, והוא לאחר תחה"מ"7, שיח"י המתים ויבואו בגופם. ולכאורה אינו מובן מהו

71 ועכשיו שאין קרבנות הוא ע"י פסוד"12: ראה ברכות כו, ב. שו"ע אדה"ז חור"ח סנ"א, א"ב. וראה לקו"ת פינחס עט, א: ועיקר ביטול היש הוא במעשה הקרבנות. . וכך הוא ענין התפלה, ואפ"ל דלכן בתפלה אומרים תחלת פסוד"12. מאמרי אדהאמ"צ שמות ח"א ע' רפט. ח"ב ע' שכא.

72 מעסיס הרימונים: בשה"ש שם: מעסיס רמוני.

73 פושעי ישראל. . מלאים מצוות כרימון: עירובין יט, א. ובכ"מ.

74 מה: כ"ה בהכת"י.

75 היום לעשותם: ואתחנן ז, יא. ולמחר לקבל שכר: עירובין כב, א.

77 תחה"מ, שיח"י המתים ויבואו בגופם: שיטת הרמב"ן בשער הגמול בסופו (בהוצאת שאוועל) ע' שט. ראה לקו"ת צו טו, ג. ש"ש סה, סע"ד. סהמ"צ להצ"צ יד, ב. וראה אגרות קודש כ"ק אדמור"ר זי"ע חלק ב' ע' עו ובהערה 23. וש"נ.

64 שמח זבולון בצאתך: ברכה לג, יח.
65 אני המשנה המדברת בפיך: מגיד משרים להב"י בכ"מ – ראה שם פ' מקץ (בהוצאת ירושלים תש"כ – לז, א). ויחי (מה, ב). בא (נג, ב). יתרו (סג, ב). תצוה (סח, ב). תשא (סט, ב). ויקרא (פז, א). תזריע (ק, ב). ברכה (קמה, א). וראה תוי"א וארא נח, א. נט, ד. לקו"ת פקודי ה, סע"ד ואילך. ח, ב. אחרי כו, ב. שה"ש מא, א ואילך. ועוד.

66 אשקר מיין הרקח: שה"ש ח, ב.
67 יין המשמח אלקים ואנשים: פ' שופטים ט, יג.

68 אם אנשים הוא משמח. . שאין אומרים שירה אלא על היין: ברכות לה, א.

69 היין, שיר הלויים על הקרבנות: ראה ר"ה ל, ב. ערכין יא, א. וראה תוי"ח בראשית ג, ג. לה, ד שמבאר זה באריכות.

70 נכנס יין יצא סוד: עירובין סה, סע"א. סנהדרין לה, רע"א. ועוד.

השכר שיבואו לעוה"ז בגופם וכעת הם בג"ע כמשארז"ל⁷⁸ כל הצדיקים, ולעתיד כתיב והקמות⁷⁹ עליהם שבעה רועים ושמונה נסיכים כו', שיבוא אברהם יצחק ויעקב ומשה ואהרן בעוה"ז בגופם, וכעת הם בג"ע, כמארז"ל האבות⁸⁰ הן הן המרכבה, שהם בחי' מרכבה. ומה שמתפללים על קברי אבות כו', הוא רק בחי' הבלא⁸¹ דגרמי' שעל הקבר, בחי' מוחין דקטנות, אבל עיקרם הם בג"ע העליון. אך באמת ג"ע הוא רק בחי' זיו והארה בעלמא, בחי' אור, אבל לעתיד יתגלה המאור בעוה"ז הגשמי דווקא, כי נעוץ⁸² תחלתן בסופן דווקא, וזהו שאמר עולם⁸³ הפוך כו' תחתונים למעלה, שבחי' תחתונים שהוא עוה"ז יהי' למעלה במדריגה מבחי' ג"ע וכל המדריגות, ולכן יתלבשו כל הצדיקים בגופם. וזהו עתידים⁸⁴ צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש⁸⁵, שהוא בחי' מובדלים, וכתיב עד⁸⁶ יעבור עמך הוי', למעלה משם הוי', וכמ"ש לפני הוי'⁸⁷ כו', שיהי' גילוי עצמותו כו' וד"ל.

הנשמה האלקי' הרי יש בו מ"מ אפס [קצהו] מעט מזעיר מהארת הקדושה. וראה סה"מ תר"ם ח"א ע' נח: לכן גם בעצמות היבישות באנשי' שכבר מתו זמן רב פועלים שלא ירקבו העצמות לגמרי עד התחי' שיהי' בזמן תה"מ, והיא עצם לזו הנשארת בלתי מרוקבת, גם בכל העצמות יש איזהו רושם מהם, וזהו ג"כ בחי' הבלא דגרמי' המקיימת וכמ"ש ונפשו עליו תאכל.

82) נעוץ תחלתן בסופן: ס' יצירה פ"א, מ"ז.
83) עולם הפוך: ראה פסחים נ, א. מאמרי אדה"ז תקס"ח ע' נב. ובכ"מ.
84) עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש: ב"ב עה, ב. וראה תניא אגה"ק ס"ז (קכה, סע"ב ואילך).
85) קדוש שהוא בחי' מובדלים: ראה תניא פמ"ו (סו, א). ת"ח וארא נא, ד ובהערה 10.
86) עד יעבור עמך הוי' . . למעלה משם הוי': בשלח טו, טז. ראה גם תו"א לך יג, ד. בשלח סה, א. לקו"ת בשלח ב, ג. חוקת סד, ג. בלק עד, א. האזינו עא, ד. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' א"ק. סה"מ תר"ם ח"א ע' רמו. וש"נ.
87) לפני הוי': ראה אחרי טז, ל. ישעי' סו, כג. ועוד.

78) כמשארז"ל כל הצדיקים: כ"ה בהכתי".
אולי הכוונה לסנהדרין ר"פ חלק (צ, א) כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב שנאמר [ישעי' ס, כא] ועמך כולם צדיקים.
79) והקמות עליהם שבעה רועים: ראה יחזקאל כג, ד. לד, כג.
80) האבות הן הן המרכבה: ראה ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. זח"ג רנז, ב.
81) הבלא דגרמי' שעל הקבר: ראה זח"ג קסט, א. קע, א. ע"ח שכ"ב (שער מוחין דקטנות) פ"ט. וראה מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' תקכא: שנשאר מת דמ"מ בחי' הבל דגרמי נשאר כו' כידוע בזוהר ובע"ח ע"פ ונפשו עליו תאכל כו' [איוב יד, כב. ראה זח"ג שלח קסט, א. קע, א. עץ חיים שער (ה) נט"א פ"ה. שער (יח) רפ"ח ניצוצין פ"א. מאמרי אדה"ז פרשיות התורה ח"א ע' שנב (ובהנסמן בריש המאמר שם). מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ס"ע קסב וריש ע' שכג]. (וגם בדברי רז"ל שאמרו כמחט בבשר החי כו') [ברכות יח, ב] שיאחזו בגוף החומרי וידבק בו בכל חלקיו כו' ויעשו בו כרצונו, עד"מ הגולן שהורג נפש, שמלבד הרציחה עצמה הוא נופל על הגוף הנשאר ועושה בו פצע' רבים וכיוצא. והנמשל מובן למעלה, שגם גוף החומרי שנשאר אחרי יציאת

לזכרון לעילוי נשמת

הרב **חיים חנוך** ע"ה

בן ר' **אליעזר** הי"ד

אקאליקא

שימש וכיהן כרב העיר

"ניו בריטאן" קאנעקטיקעט

יותר מארבעים שנה,

עסק בצרכי ציבור באמונה

בעל חוש לעשיית טובה ליהודי,

ובכלל לכל אנשי העיר,

זכה שכ"ק אדמו"ר זי"ע התבטא עליו

"שהוא המכניס אורח שלו" בניו בריטאן"

נלב"ע בשם טוב ובשיבה טובה

ביום ה' תשרי ה'תשע"ח

ולעילוי נשמת

זוגתו האשה החשובה מרת **לאה (ליסבעט)**

בת ר' **שלמה** הי"ד

נלב"ע ביום י"ב חשון ה'תשע"ה

ת.נ.צ.ב.ה.

נדפס ע"י בני משפחתם שיחיו

ולעילוי נשמת

ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה** הי"ד